

RättelseDatum **2024-12-16**Dnr **2023:5500**

Rättelse enligt 36 § förvaltningslagen (2017:900)

I Skolinspektionens beslut från den 25 november 2024 i ärende med diarienummer 2023:5500 har en uppenbar felaktighet uppmärksammats på grund av myndighetens skrivfel. På sidan 1 i beslutet ska det under rubriken "MALMÖ KOMMUN ska vidta följande åtgärder, Arbetsplatsförlagt lärande", (punkt 1) rätteligen vara:

Upphör att byta ut arbetsplatsförlagt lärande mot motsvarande utbildning förlagd till skolan i annat fall än om planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan (4 kap. 13 § gymnasieförordningen).

I tjänsten

X Sofie Lindén

Beslutsfattare

Signerat av: Sofie Lindén

Huvudman

Malmö kommun
malmostad@malmo.se

Beslut

Datum 2024-11-25

Dnr 2023:5500

Sida 1 (45)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Universitetsholmens gymnasium (tidigare Malmö Lärlingscenter) i Malmö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 19 december 2023

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Malmö kommun att vid vite av 3 500 000 kronor senast **fredag den 29 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetsplatsförlagt lärande, betyg på avslutad kurs, prövning och betygskatalog samt extra anpassningar och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Malmö kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

MALMÖ KOMMUN ska vidta följande åtgärder

Arbetsplatsförlagt lärande

1. Upphör att byta ut arbetsplatsförlagt lärande mot motsvarande utbildning förlagd till skolan i annat fall än om planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan (4 kap. 13 § skollagen).

Betyg på avslutad kurs, prövning och betygskatalog

2. Se till att betyg sätts när en kurs avslutas, vilket är när den av huvudmannen beslutade undervisningstiden för kursen upphör (3 kap. 14 § och 15 kap. 22 § skollagen samt 4 kap. 22 § gymnasieförordningen).

3. Se till att en provning enligt 15 kap. 28 § skollagen omfattar hela det centrala innehållet i kursen eller i förekommande fall grundskoleämnet (15 kap. 28 § skollagen och 8 kap. 24 § gymnasieförordningen).
4. Se till att beslut om betyg dokumenteras på föreskrivet sätt. Detta innebär att betygs katalogen ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. Detta innebär också att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera och förse uppgiften med egenhändig signatur samt att datering ska ske i samband med att signering görs. Detta innebär slutligen att beslut om betyg ska föras in i betygs katalogen i anslutning till att kursen har avslutats. Av betygs katalogen ska det också framgå ifall ett betyg har beslutats efter provning, om ett betyg har rättats eller ändrats samt när detta har gjorts. Såväl det gamla som det nya betyget ska framgå och den eller de som har beslutat om nytt betyg efter provning, rättelse eller ändring ska datera och signera uppgiften i betygs katalogen (6–8, 9 och 15 §§ Skolverkets föreskrift om betygs katalog, SKOLFS 2011:123).

Extra anpassningar och särskilt stöd

5. Se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen. Rektorn ska under perioden den 2 december 2024 till den 22 augusti 2025 dokumentera vilka elever som har bedömts vara i behov av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar de har fått. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 5 § skollagen).
6. Se till att rektorn för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som kommer in till rektorn – eller som har inkommit men där utredning inte har påbörjats – startar en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 2 december 2024 till den 22 augusti 2025 samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Därutöver ska rektorn, avseende de anmälningar som inkommit fram till den 2 december 2024 och där utredning ännu inte har påbörjats, dokumentera vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
7. Efter avslutad utredning ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta åtgärdsprogram. Om utredningen visar att eleven har behov av särskilt stöd i form av reducerat program ska rektorn även fatta beslut om detta. Om reducerat program beslutas ska det av beslutet framgå vilken kurs eller ämne som reducerats bort. För varje elev som har reducerat program

ska rektorn dokumentera när beslut om reducerat program har fattats. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen och 9 kap. 6 § gymnasieförordningen; 31–33 §§ förvaltningslagen [2017:900]).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:5500) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 genomfört en tillsyn av Malmö Lärlingscenter i Malmö kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande utbildning på vård- och omsorgsprogrammet, utbildning på introduktionsprogram, arbetsplatsförlagt lärande (apl), garanterad undervisningstid, betyg och betygssättning samt utbildningens innehåll på nationella program.

Skolinspektionen har den 19 december 2023 beslutat att förelägga Malmö kommun att vid vite av 1 600 000 kr senast den 12 augusti 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utbildning på vård- och omsorgsprogrammet, utbildning på introduktionsprogram, apl, garanterad undervisningstid, betyg och betygssättning samt utbildningens innehåll på nationella program.

Malmö kommun har den 19 juni och den 22 juni 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Malmö kommun har vidare inkommit med kompletterande handlingar den 26 augusti, den 29 augusti, den 25 september, den 30 september, den 17 oktober och den 18 oktober 2024.

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsbesök. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskatalog, individuella studieplaner, åtgärdsprogram, poängplaner samt schema. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Malmö kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats. Skolinspektionen har också utökat tillsynen till att i uppföljningen omfatta bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd. Huvudmannen har angett att Malmö Lärlingscenter upphörde som en juridisk skolenhet

den 2 juli 2024 och ingår i stället i Universitetsholmens gymnasium. Tillsynen omfattar endast lärlingsprogrammen på Universitetsholmens gymnasium.

Frågan om utdömande av vitesbeloppet i Skolinspektionens beslut den 19 december 2023 kommer att behandlas separat.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Skolförlagd utbildning motsvarande apl

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut den 19 december 2023 att elever under läsåren 2022/2023 och 2023/2024 som under kortare eller längre perioder inte hade någon apl-plats inte fick någon undervisning när övriga elever var på apl utan i stället var hemma dessa dagar.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 19 juni 2024 framgår i huvudsak följande: Huvudmannen har säkerställt att det finns apl-platser till samtliga elever på skolans lärlingsprogram. Det har aldrig varit aktuellt att helt skolförlägga en elevs apl på grund av att en apl-plats inte kan erbjudas, däremot sker det ibland så kallade avbrott från apl. Skäl för avbrott är exempelvis sådant som kan hänföras till elevers misskötsamhet. När avbrott beror på sådana omständigheter kan även åtgärder från skolan behöva erbjudas så som exempelvis stödsamtal eller andra stödinsatser för att eleven ska fullfölja sin apl. Ibland resulterar det efter samtal med studie- och yrkesvägledare eller profession inom elevhälsan att eleven väljer att byta inriktning eller program. Skolan har tagit fram en blankett där avbrott ska dokumenteras och registreras på enhetligt sätt.

Huvudmannen har även inkommit med en sammanställning över samtliga elever som gjort avbrott under perioden 19 december 2023 – 12 juni 2024. Av sammanställningen framgår elevens namn, program, klass, apl-plats, datum för avbrott och det finns även en kolumn med orsak till avbrott och en kolumn med eventuella åtgärder som vidtagits. Vidare skriver huvudmannen i sin redovisning att skolans sammanställning över elever som gör avbrott från apl har lyfts med respektive programråd. Programråden bedömer det dock inte vara realistiskt att ta upp varje enskilt avbrott som sker under de samråd som genomförs. Om omständigheter gör att det helt saknas apl-platser för en specifik utbildning sker samråd med programrådet. Detta har dock inte varit aktuellt. Vid det senaste programrådet inom bygg- och anläggningsprogrammet i april 2024 rapporterades till exempel samtliga avbrott och bakomliggande orsaker som varit knutna till bygg- och anläggningsprogrammet under vårterminen fram till mötesdatumet. Diskussioner kring avbrott förs inom ramen för programrådet på en övergripande nivå och inte på individnivå.

I huvudmannens redovisning framkommer vidare att sedan Skolinspektionens beslut får elever som av någon anledning avbrutit sin apl i stället skolförlagd undervisning av skolans personal mellan kl. 09.00 – 15.00 under de dagar de annars skulle varit på apl. Denna åtgärd kvarstår så länge eleven inte återgått till sin tidigare apl-plats eller tills en ny apl-plats finns tillgänglig. Den ansvariga yrkesläraren ansvarar för att det finns uppgifter knutet till den kurs och det centrala innehåll eleven skulle genomfört på apl. Framför allt de moment som i olika utsträckning kan göras teoretiskt, men det kan även vara praktiska moment som kan genomföras i skolans metodrum. Den skolförlagda undervisningen följer alltid elevens individuella studieplan.

Övrig utredning

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens sammanställning över elever som gjort avbrott från apl. Av sammanställningen framgår att det finns flera elever som i kortare och längre perioder saknat apl-plats under perioden 19 december 2023 – 12 juni 2024.

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att elever i år 2 och 3 har apl de fem första veckorna av höstterminen 2024. Elever i år 2 och 3 uppger i intervjuer att de elever som inte har apl i stället går i den så kallade apl-gruppen på skolan. Eleverna berättar att de går i skolan från klockan 09.00 till 15.00 varje dag och arbetar med uppgifter som de får av sina yrkeslärare. Det är olika lärare som ansvarar för lektionerna i apl-gruppen. Vid skolbesöket genomförde Skolinspektionen klassrumsbesök i apl-gruppen. Elever och lärare uppger i intervjuer och vid klassrumsbesöket att eleverna i apl-gruppen arbetar på egen hand under lektionerna med teoretiska instuderingsuppgifter i sina yrkeskurser. De

säger att det är svårt för eleverna att få hjälp av läraren om de inte förstår uppgifterna. Lärare i apl-gruppen säger att de inte alltid kan hjälpa eleverna med sina uppgifter eftersom de inte är yrkeslärare.

Skolinspektionen har vid skolbesöket begärt och fått en sammanställning över elever som inte har en apl-plats under veckorna 36 och 37, 2024 och som deltar i den så kallade apl-gruppen på skolan. Intervjuade lärare uppger att det finns olika orsaker till att eleverna går i apl-gruppen. Det finns elever som har fått en apl-plats men som väntar på att få börja. Det finns också elever som inte vill ut på apl. Rektorn bekräftar att det är av olika anledningar som eleverna går i apl-gruppen och ger som exempel att det finns elever som har blivit av med sin apl-plats på grund av misskötsamhet och att det finns elever som väntar på att få börja på sin apl-plats då någon apl-plats fortfarande har semesterstängt. Det finns även elever som inte vill ut på apl och som är mer långvariga i apl-gruppen. Rektorn uppger att eleverna inte kan genomföra praktiska moment som ingår i yrkeskurserna i undervisningen i apl-gruppen. Såväl rektorn som lärare uppger att de räknar undervisningen i apl-gruppen som skolförlagd apl och rektorn säger att de annars inte klarar av att ge mer än hälften av utbildningen som apl, så som en lärlingsutbildning ska göra.

Huvudmannen har inkommit med synpunkter efter kommunikering av tjänsteanteckningen från skolbesöket. Av synpunkterna framgår att med anledning av de uppgifter som framkommer i Skolinspektionens tjänsteanteckning avseende den så kallade apl-gruppen ser huvudmannen behov av att tillsammans med skolledningen se över organisationen av undervisningen av elever som, av olika anledningar, får skolförlagd utbildning i stället för apl. Huvudmannen konstaterar att undervisningsgruppen fyller sin funktion för de elever som under en kortare period saknar apl-plats men att åtgärder däremot behöver vidtas vad gäller elever som till exempel uppger att de inte vill eller kan göra apl. Skolan har påbörjat ett arbete med att tydliggöra elevhälsans roll i relation till apl-gruppen, som bland annat innebär att det skyndsamt upprättas en direktkontakt med elevhälsan vid avbrott från apl. Förvaltningsledningen har vidare beslutat att en rutin vid avbrott av apl ska tas fram för att säkerställa att de elever som är i behov av stöd, närvarofrämjande åtgärder och/eller studie- och yrkesvägledning hanteras skyndsamt i enlighet med gällande rutiner.

Rättslig reglering

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor.

En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen framgår att om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om 1. planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller 2. utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska i de fall som avses i första stycket bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av det som sägs i första stycket 1, ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats.

Skolinspektionens bedömning

Vad gäller att se till att elever, som inte genomför apl på grund av sådana omständigheter som framgår av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen, i stället ges en skolförlagd utbildning som motsvarar den arbetsplatsförlagda utbildningen, samt att i de fall apl byts ut se till att samråd sker med det lokala programrådet gör Skolinspektionen bedömningen att det inte föreligger någon brist. Detta då det framgår av huvudmannens redovisning att det inte varit aktuellt att skolförlägga elevers apl på grund av sådana omständigheter som framgår av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen och därmed inte heller att genomföra något samråd med lokalt programråd.

Det framgår emellertid också av utredningen att det fortfarande finns elever på skolan som på grund av andra omständigheter än de som framgår av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen, inte är ute på apl, exempelvis elever som har avbrutit sin apl på grund av misskötsamhet eller som inte vill vara ute på apl. Dessa elever får numera undervisning i den så kallade apl-gruppen. Trots att orsakerna till att eleverna inte genomför apl är hänförliga till eleverna själva uppger såväl lärare som rektorn att undervisningen i apl-gruppen räknas som motsvarande utbildning på apl.

En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska genomföra mer än hälften av utbildningen som arbetsplatsförlagt lärande. I annat fall kan eleven inte ta sin examen. Skolförlagd utbildning motsvarande apl är endast möjlig i de fall som framgår av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen. Om inget av dessa undantag föreligger får apl inte bytas ut mot skolförlagd utbildning på så vis

att den senare räknas in i den del av utbildningen som ska utgöra apl. Eftersom det framgår av utredningen att skolförlagd undervisning räknas in i apl-perioden även då ovannämnda undantagssituationer inte föreligger bedömer Skolinspektionen att det kvarstår brister i skolenhetens arbete i denna del.

Det som huvudmannen uppger i sitt yttrande över tjänsteanteckningen om behov av att se över organisationen av undervisningen i apl-gruppen, att det finns ett påbörjat arbete på skolan med att tydliggöra elevhälsans roll vid avbrott från apl samt att en rutin ska upprättas för att säkerställa att åtgärder vidtas skyndsamt utifrån elevernas behov föranleder ingen annan bedömning då det handlar om åtgärder som ännu inte har genomförts.

Betyg och betygssättning

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut den 19 december 2023 att det fanns allvarliga och omfattande brister i arbetet med betygssättning på Malmö Lärlingscenter. Bristerna avsåg att betyg inte sattes när kurser avslutas, att kurser förlängdes och att elever fick komplettera delar av kurser i stället för att genomföra en provning på hela det centrala innehållet eller gå om kursen, att beslut om betyg inte fattades i enlighet med författningarnas krav samt felaktigheter i betygskatalogen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av aktuella poängplaner för respektive program och inriktning, samtliga elevers individuella studieplaner samt skolenhetens betygskatalog från våren 2024. Av inskickade poängplaner framgår att majoriteten av de kurser som eleverna läser startar vid läsårsstart och avslutas vid läsårsslut. Ett fåtal kurser löper även över flera läsår. Av poängplanerna framgår att inga kurser avslutas eller påbörjas under terminens gång.

Betyg efter kompletteringar och betyg efter avslutad kurs

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 19 juni 2024 framgår i huvudsak följande: Huvudmannen har under vårterminen 2024 genomfört kompetenshöjande insatser för samtliga rektorer, där regelverket kring betygssättning efter avslutad kurs, elevers möjlighet till att gå om kurser eller genomgå en provning samt bedömningen av de särskilda skäl som krävs för att besluta

om förlängd undervisning i enlighet med 9 kap. 7 § gymnasieförordningen har förtydligats. Huvudmannen har även tagit fram en ny beslutsmall för denna typ av beslut. Huvudmannen har sedan tidigare delegerat beslutsfattandet om förlängd undervisning till rektor. Vidare har rektor för Malmö Lärlingscenter gått igenom aktuellt regelverk rörande betygssättning med samtliga av skolans lärare och tydliggjort kravet på att betyg ska sättas i anslutning till avslutad kurs. Informationen har även sammanställts och lämnats skriftligen till all personal inför betygssättning. Skolan har vidare upprättat ett dokument som anger när under läsåret provningar kan ske och på skolans digitala studieportal finns information till eleverna om hur de gör för att anmäla sig till en provning.

När en elev närmar sig kursslut och farhågor finns om att eleven inte kommer att nå ett E ska eleven utifrån skolans rutiner erbjudas läsa om eller pröva en kurs av den undervisande läraren. Vid mentorssamtal får även eleverna i årskurs 2 och 3 allmän information om att läsa om en kurs eller göra en provning. Rektor har även mejlat ut information till eleverna om rätten att gå om kurs och rätten till provning under vårterminen 2024.

Huvudmannen har vidare inkommit med en redovisning av hur många elever som har önskat gå om en kurs under perioden den 19 december 2023 till den 12 juni 2024 och hur många beslut som fattats om att elever ska få gå om kurser under samma period. Sammanställningen innehåller även uppgifter om hur många elever som ska genomföra provning i en kurs eller ett grundskoleämne.

Övrig utredning

Av intervju med elever, lärare och rektor framgår att eleverna har fått information om rätten att gå om en kurs och om provning, att samtliga kurser går att läsa om och göra provning i samt att en provning omfattar hela det centrala innehållet i kursen. I intervjuer med lärare och elever framkommer också exempel på att elever har gjort en provning på en kurs där provningen har omfattat hela det centrala innehållet. Skolinspektionen har också tagit del av en sammanställning över elever där deras önskan om att gå om eller göra en provning i kurser framgår. Av inkommen komplettering från huvudmannen den 17 oktober 2024 framgår att för eleverna som ska gå om kurser i gymnasiegemensamma ämnen startade undervisningen den 13 oktober. För elever som ska läsa om yrkeskurser finns flera datum eftersom de kurserna startar efter samråd med lärare. Dessa kurser kommer enligt huvudmannen att starta vid olika tillfällen under resterande tid av höstterminen.

Av intervju med elever, lärare och rektor framgår även att information har gått ut till samtliga lärare om att betyg ska sättas vid terminsslut när kursen avslutas, att kurser inte ska förlängas eller hållas öppna samt att om elever inte når betygskriterierna för E ska betyget F sättas. Enligt lärare och

rektorn finns inte någon elev som har förlängd undervisning i enlighet med 9 kap. 7 § gymnasieförordningen.

Det framkommer dock också uppgifter i lärarintervjuer om att det finns elever som under våren 2024 fått kurserna "förlängda". En lärare berättar om en elev som saknade betyg i flera kurser och då fick "anpassad studiegång på apl" för att läsa i kapp yrkeskurserna och att kurserna då förlängdes för att hen skulle hinna. En annan lärare berättar att för en elev, som fick betyg i en kurs maj 2024 hade kursen hållits öppen och förlängts. Enligt läraren gjorde eleven en "prövning" men momenten var uppdelade, det vill säga eleven prövade inte på hela kursen. I betygskatalogen är inte heller kursen markerad som en prövning för denna elev. En annan lärare berättar att det fanns en elev under våren 2024 som hade delar av en kurs kvar och kursen förlängdes för eleven och det gjordes en "prövning" på så sätt att eleven fick komplettera de moment eleven hade kvar trots att kursen var slut. Inte heller denna elevs betyg är markerad som en prövning i betygskatalogen. Rektorn känner inte till detta när hen får bemöta dessa uppgifter. Av komplettering som inkom till Skolinspektionen den 17 oktober 2024 framgår att huvudmannens utbildningsinsats till lärare avseende betygssättning genomfördes den 27 maj 2024.

Av huvudmannens yttrande efter kommunikering av tjänsteanteckningen från skolbesöket framgår bland annat följande: Skolan har under våren 2024 vidtagit åtgärder för att säkerställa att betyg sätts när undervisningen avslutas vilket var en brist tidigare. Av Skolinspektionens tjänsteanteckning framgår det att ytterligare åtgärder behöver vidtas. Skolledningen har pågående insatser med berörda lärare för att säkerställa att skolans rutiner för betygssättning följs.

Beslut om betyg

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 19 juni 2024 framgår i huvudsak följande: Utbildningschefen har gått igenom regelverket rörande betygssättning med rektorer och biträdande rektorer vid förvaltningsgemensam chefsträff. Denna genomgång inkluderade information om vilken behörighet som krävs för att sätta betyg i olika kategorier av ämnen, och vad som gäller när den undervisande läraren inte är legitimerad. Rektorerna, inklusive rektor på Malmö Lärlingscenter, har i sin tur kommunicerat och förankrat även detta regelverk med berörda lärare. Skolan har vidare gått igenom samtliga kurser där det tidigare saknades ansvarig undervisande lärare och medbedömare och säkerställt att ansvaret numera är tydliggjort. Genom att poängplaner, individuella studieplaner och tjänstefördelningen har gått igenom har skolan säkerställt att det finns en ansvarig lärare för samtliga kurser. Tillsammans med övrig information från huvudmannen och rektor

angående betygssättning ska det vid signering av betygskatalogerna vara säkerställt att den som fattat beslut om betyget är undervisande lärare.

Rektors genomgång med samtliga av skolans lärare av regelverket rörande betygssättning omfattade även en genomgång av gymnasieförordningens undantagsbestämmelse rörande betygssättning i yrkeskurser. Vid denna genomgång tydliggjorde rektor även att betygssättning i andra kurser än yrkeskurser ska göras tillsammans med legitimerad lärare, om undervisande lärare saknar legitimation.

Övrig utredning

Det framkommer vissa uppgifter i intervjuer om lärares beslut om betyg. Dessa redogörs för närmare och bedöms under nästa avsnitt om betygskatalog.

Betygskatalog

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 19 juni 2024 framgår i huvudsak följande: Huvudmannen anger att Malmö Lärlingscenter upphörde som en juridisk skolenhet den 2 juli 2024 och ingår i stället i Universitetsholmens gymnasium. Huvudmannens betygskataloger skapas i ett studieadministrativt digitalt system och baseras på den information som finns i de skoladministrativa systemen där poängplaner, individuella studieplaner, läsårsplanering och lärarnas tjänstefördelning ingår. Dessa uppgifter hämtas till modulen för betygskatalog tillsammans med skolenhetskod från Skolverket/SCB:s skolenhetsregister. I systemet finns även ett personregister med elevuppgifter som uppdateras utifrån Skatteverkets register. Det formulär som finns i det digitala systemet för förande av betygskatalog innehåller samtliga uppgifter som krävs enligt Skolverkets föreskrift om betygskatalog. Betygskatalogen signeras manuellt i anslutning till att kursen har avslutats av den lärare som enligt regelverket är ansvarig för att signera. Enligt gällande rutin meddelar skolans administratör berörda lärare när det är dags att signera betygskatalogen.

Övrig utredning

Skolinspektionen har tagit del av en kopia av betygskatalogen avseende vårterminen 2024. Betygskatalogen förs på papper och består av en sammanställning per undervisningsgrupp i respektive kurs eller ämne. Elevernas namn, personnummer, klass, program samt betyg framgår. Därtill finns även en kolumn benämnd anmärkning. Över tabellen finns information om vilken undervisningsgrupp, ämne eller kurs, kurskod, poäng samt vem som är betygssättande lärare. Det finns också information

om huvudman, lägeskommun, skola och skolenhetskod, läsår samt datum för utfärdande. Längst ned finns rad för underskrift samt datum.

Av betygskatalogen framgår att rätt skolenhet numera anges i betygskatalogen. Däremot framgår av betygskatalogen att det i vissa fall saknas både signatur för den som har beslutat om betyg och datum för signering. Ibland är betygskatalogen signerad men det saknas datum för signeringen. Signeringen av betyg sker längst ned på sidan.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att under större delen av förra läsåret hade eleverna en vikarie som ansvarade för undervisningen i yrkeskurserna på försäljning- och serviceprogrammet. I betygskatalogen har dock endast den ordinarie läraren signerat betyget, trots att hen inte bedrivit undervisningen. Både vikarien och den ordinarie läraren är legitimerade.

Vidare framgår av betygskatalogen att rektorn signerat betygskatalogen tillsammans med en yrkeslärare som vid tidpunkten för betygssättningen var visstidsanställd och inte legitimerad. Läraren uppger vid intervjun att rektorn inte bedrivit någon undervisning i kursen och att en annan legitimerad lärare har hjälpt läraren vid betygssättningen. Det framgår också av betygskatalogen att betyg i kursen samhällskunskap 1a1 beslutats av två legitimerade lärare. I intervju med lärarna framkommer att endast en av dem har undervisat i kursen. Då den undervisande läraren inte var behörig i ämnet fick en annan lärare, som är behörig i ämnet och legitimerad, också signera betygskatalogen. Det var dock bara den obehöriga läraren som bedrev undervisningen. Därutöver framgår av betygskatalogen att en lärare som inte är legitimerad ensam signerat betygskatalogen för ett grundskoleämne samt en gymnasiekurs. På fråga från Skolinspektionen vem som har beslutat om betyg i dessa fall svarar huvudmannen i inkommen komplettering den 17 oktober 2024 att den olegitimerade läraren fått stöd av en legitimerad lärare under året, men att den olegitimerade läraren felaktigt har signerat betygen.

Vid granskning av elevernas individuella studieplaner, beslutade poängplaner samt betygskatalog framgår också följande:

Datum för signering av betyg är ibland inte i anslutning till datum för kursslut. Det finns kurser som är signerade långt efter att kursen avslutats, såväl för grupper av elever som för enskilda elever. Signeringen är ibland daterad en till två månader efter kursslut. Vidare finns det exempel på elever som enligt sin individuella studieplan har fått betyg i kurserna personlig försäljning 1 och hantverk-introduktion på hantverksprogrammet i juni 2024. Avseende två av eleverna är dock betygskatalogen signerad i augusti för båda kurserna trots att betygsslut är satt till juni 2024. För övriga elever är betygen enligt betygskatalogen signerade i juni 2024. När rektorn får bemöta att datum för signering av betyg inte sammanfaller med

kursslut säger rektorn att det inte ska vara så. Hen känner till att det varit något enstaka sådant fall där lärare signerat i efterhand på grund av att lärare varit frånvarande. Rektorn tror att lärarna har fått en bunt med betyg som ska signeras och så har lärarna inte noterat att det saknas elever.

Det framgår också att flera elever saknar betyg i kurser som enligt poängplaner och individuella studieplaner skulle ha varit betygsatta. Det handlar exempelvis om kursen branschkunskap inom handel för elever inom försäljnings- och serviceprogrammet som enligt beslutad poängplan ska ges i år 1 och skulle ha betygsatts våren 2024. Det gäller också kursen anläggningsprocessen på bygg- och anläggningsprogrammet som enligt poängplan och individuella studieplaner skulle ha lästs läsåret 2023/2024. Båda dessa kurser saknas i betygskatalogen. Det finns också enskilda elever som saknar betyg i kurser som skulle varit betygsatta våren 2024. Det gäller kursen information och kommunikation 1 på försäljnings- och serviceprogrammet som för huvuddelen av eleverna i år 2 har getts och betygsatts under läsåret 2022/2023 i enlighet med beslutad poängplan. För vissa elever är dock kursen utlagd över två läsår med betygsdatum satt till juni 2024. Betyg saknas dock för dessa elever och kursen saknas i betygskatalogen från våren 2024. På industritekniska programmet finns elev som saknar betyg i två kurser, industritekniska processer 1 och produktionskunskap som enligt poängplan och individuell studieplan skulle varit betygsatt våren 2023. Denna elev finns dock inte med i betygskatalogen för dessa kurser varken våren 2023 eller 2024. Det finns också elever som saknar betyg i enstaka kurser/ämnen som enligt deras individuella studieplan skulle varit betygsatt, exempelvis i modersmål och grundskoleämnena.

I intervju har ansvariga lärare i kurserna inga svar på varför dessa uppgifter saknas i betygskatalogen. Lärare säger att eleverna har haft undervisning i kurserna och ska vara betygsatta och att det är ett administrativt fel som gjort att eleverna inte fått betyg i kurser som är avslutade. Rektorn säger att hen inte har någon förklaring till att det ser ut som det gör men att det kan handla om att läraren inte signerat betygskatalogen och att betygen därför inte körts igenom systemet. När elever har saknats i betygskatalogen har inte läraren uppmärksammat det. Rektorn säger vidare att avseende enstaka elever har det varit direkta fel i hanteringen av betygsättning, så det har behövts justeras i efterhand. Det handlar om elever som har fått fel betyg och det har upptäckts när de fått sina betyg hemskickade under sommaren och då har lärarna fått göra justeringar av betygen i augusti. I inskickad betygskatalog kan dock Skolinspektionen konstatera att det inte finns några noteringar om ändringar eller rättelser av betyg i betygskatalogen.

På fråga från Skolinspektionen om rektorn vet att betygen sattes när de aktuella kurserna avslutades hänvisar huvudmannen i inkommen

komplettering den 17 oktober 2024 till huvudmannens rutin för betygssättning som har kommunicerats med personal som ska följadensamma. Vad gäller avsaknad av betyg i kursen anläggningsprocessen svarar huvudmannen i inkommen komplettering den 23 oktober 2024 att kursen finns i elevernas studieplan och att eleverna har blivit betygssatta. På grund av att det inte skapades någon undervisningsgrupp för aktuell kurs i systemet så har kursen saknats i betygskatalogen. Detta har uppmärksammats, kartlagts och åtgärdas i samarbete mellan rektor och extern konsult.

Huvudmannen har i yttrande över tjänsteanteckningen efter skolbesöket uppgett bland annat följande: Efter Skolinspektionens uppföljningsbesök har förvaltningsledningen anlitat externa konsulter för genomgång och översyn av registreringar i de digitala systemen. Detta för att säkerställa att felaktigheter i scheman och elevernas individuella studieplaner åtgärdas samt att denna dokumentation synkroniseras med betygskatalogen. Vad gäller de uppgifter som framkommit om avvikelser i betygskatalogen kommer rektor gå igenom betygskatalogen för att säkerställa att den korrigeras.

Rättslig reglering

Betyg efter komplettering

Av 9 kap. 1 § gymnasieförordningen framgår att om en elev inte har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet har rätt att göra om arbetet en gång. Om en elev har fått betyget F på en stor andel av kurserna under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, gå om också sådana kurser som eleven fått lägst betyget E på under läsåret. Enligt 9 kap 5 § gymnasieförordningen fattar rektorn beslut enligt 1 § efter det att eleven, vårdnadshavare och berörda lärare har fått yttra sig.

Av 15 kap. 28 § skollagen framgår att den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå provning. Enligt 8 kap. 24 § gymnasieförordningen har en elev i gymnasieskolan rätt att genomgå provning vid den egna skolenheten i alla kurser, grundskoleämnen och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Detta gäller dock bara om; 1. eleven inte tidigare har fått betyg på kursen, i grundskoleämnet eller på gymnasiearbetet, eller 2. eleven har fått betyget F.

Betyg på avslutad kurs

Enligt 15 kap. 22 § skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs.¹

Enligt 4 kap. 22 § gymnasieförordningen beslutar huvudmannen för nationella program i gymnasieskolan om antalet undervisningstimmar för varje kurs och gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren. För varje elev på introduktionsprogram i gymnasieskolan beslutar rektorn om hur undervisningstiden ska fördelas på kurser, grundskoleämnen, praktik och annat som kan ingå i elevens individuella studieplan.

Av 9 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att huvudmannen får besluta att undervisningen på ett nationellt program för en elev i gymnasieskolan får fördelas över längre tid än tre år, om 1. eleven har läst ett reducerat program, 2. eleven läser ett yrkesprogram och det kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas i de kurser som krävs för att eleven ska uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå, eller 3. det med hänsyn till elevens förutsättningar i övrigt finns särskilda skäl för det.

Beslut om betyg

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Enligt 3 kap. 16 § ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Av andra stycket framgår att om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av 8 kap. 1 c § gymnasieförordningen framgår att bestämmelsen i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen inte gäller för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning i bland annat ett yrkesämne, i de fall läraren bedriver sådan undervisning.

Betygskatalog

Av 6 § Skolverkets föreskrift om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) framgår att beslut om betyg i gymnasieskolan ska föras in i betygskatalogen i anslutning till att kursen avslutas. Enligt 7 § samma föreskrift ska den eller de som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt

¹ Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Av 8 § framgår att en betygskatalog bland annat ska innehålla namn på skolenhet samt namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. Av 12 § framgår att betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i kursen sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Enligt 15 § finns bestämmelser om rättelse av betyg och om ändring av uppenbart oriktiga betyg i 3 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800). Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Skolinspektionens bedömning

Betyg efter kompletteringar och betyg på avslutad kurs

Vad gäller den del av föreläggandet som avser att beslut om förlängd undervisning endast ska fattas i de fall det efter en individuell bedömning av elevens förutsättningar finns särskilda skäl konstaterar Skolinspektionen att det inte framkommer i utredningen att det har varit aktuellt att fatta några sådana beslut på skolenheten. Vad gäller den del av föreläggandet som avser att ett nytt betyg inte ska sättas i kurser där eleven tidigare har fått F, utan att eleven gått om kursen eller genomgått en provning i kursen, konstaterar Skolinspektionen att det inte framkommer i utredningen att någon sådan ny betygssättning, efter att eleven fått betyget F i kursen, har ägt rum.

Vidare bedömer Skolinspektionen, mot bakgrund av huvudmannens redovisning och det som framkommer i intervjuer med elever, lärare och rektorn att huvudmannen har följt föreläggandet i den del det avser att informera alla elever om rätten att gå om kurser. Av inkommen dokumentation till Skolinspektionen framgår också hur många elever som önskat att gå om en kurs under perioden den 19 december 2023 till den 12 juni 2024. I huvudmannens komplettering framgår vidare att eleverna har getts möjlighet att gå om dessa kurser. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet har följts även i denna del.

Skolinspektionen bedömer också att föreläggandet följts avseende att elever ska ges möjlighet att göra en provning på kursen eller grundskoleämnet. Av intervjuer framgår att information om provning och hur det går till har getts till samtliga elever samt att skolan har inhämtat information om vilka kurser/ämnen eleverna önskar genomföra en provning i.

Skolinspektionen konstaterar dock att det kvarstår brister vad gäller att betyg ska sättas på avslutad kurs samt att en provning ska omfatta hela kursen eller grundskoleämnet. Av granskningen av individuella

studieplaner, beslutade poängplaner och betygskatalogen samt intervjuer med lärare framgår att det under våren 2024 fortfarande varit så att vissa elever, som skulle betygssatts vid kursslut, i stället fått förlängd tid i kurser och betygssatts först efter att de fått komplettera de delar de inte genomfört eller inte klarat i kursen. Vad gäller provning så framkommer några exempel i intervjuer på att elever har genomfört provning på hela det centrala innehållet, men det framkommer även exempel där det framgår att eleverna endast har provats på de delar som de har saknat. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att föreläggandet inte har följts i dessa delar.

Beslut om betyg

Mot bakgrund av det som framkommer i utredningen gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen har följt föreläggandet och att bristen är avhjälpt avseende att se till att betyg sätts i de kurser som inte är yrkeskurser tillsammans med en lärare som har legitimation, i de fall undervisande lärare saknar legitimation.

Betygskatalog

Utredningen visar att det fortfarande finns brister i betygskatalogen. I vissa fall saknas både signatur för den som har beslutat om betyg och datum för signering. Ibland är betygskatalogen signerad men det saknas datum för signeringen.

Utredningen visar också att rektorn signerat betygskatalogen i ett fall där en olegitimerad lärare har undervisat, trots att beslut om betyg fattats tillsammans med en annan legitimerad lärare. I ett annat fall har en olegitimerad lärare signerat betygskatalogen, trots att beslut om betyg fattats tillsammans med en legitimerad lärare. I två fall har en legitimerad lärare som inte bedrivit undervisningen signerat betyg i betygskatalogen, trots att en annan legitimerad lärare bedrivit undervisningen i kursen. Detta är en brist då det är den eller de lärare som undervisat i kursen och som har fattat beslut om betyg som ska signera betygen i betygskatalogen. Skolinspektionen vill erinra om att betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas och att det endast är om den undervisande läraren inte är legitimerad, och det inte är en yrkeskurs, som beslutet ska fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Under förutsättning att den undervisande läraren är legitimerad saknar det därmed betydelse om läraren är behörig i just det ämne som betyget avser.

Utredningen visar vidare att beslut om betyg i vissa fall inte har förts in i betygskatalogen i samband med att kursen avslutas då datum för kursslut och datum för signering i vissa fall skiljer sig med flera veckor. Detta är en brist. Varken ansvariga lärare eller rektorn kan förklara vad det beror på

utan hänvisar till att det måste skett ett fel i administrationen vid betygssättning. Rektorn uppger att det i några fall handlar om att elever har fått fel betyg och att betygen har fått justeras i efterhand. I betygs katalogen saknas dock noteringar om ändringar eller rättelser av dessa betyg. Detta är också en brist.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen sammantaget att bristerna kvarstår och att föreläggandet i den del det avser att beslut om betyg ska dokumenteras på föreskrivet sätt inte har följts. Det som huvudmannen uppger i sitt yttrande över tjänsteanteckningen föranleder ingen annan bedömning då det avser åtgärder som ännu inte är genomförda.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen begärt och tagit del av en sammanställning av elever som har särskilt stöd från hösten 2023 och framåt. Av sammanställningen framgår elevinitialer och klass, när anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd inkom till rektorn, om utredning startat och avslutats avseende elevens behov av stöd, om beslut fattas om att åtgärdsprogram ska/inte ska utarbetas samt om eleven har ett aktivt åtgärdsprogram. Skolinspektionen har också tagit del av skolenhetens samtliga aktuella åtgärdsprogram, samtliga elevers individuella studieplaner samt skolenhetens betygs katalog.

Extra anpassningar

Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framgår att det finns nya rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, en ny så kallad ärendegång. Intervjuade lärare från en intervjugrupp berättar att skolan är inne i en förändringsprocess och att de är mitt emellan två system. Lärare i en annan intervjugrupp säger att de inte har fått några rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Tidigare har lärarna haft en förteckning över alla elevers extra anpassningar men alla undervisningsgrupper är inte i gång och grupper saknas i det digitala systemet. Elevhälsans representanter bekräftar att det finns nya rutiner för ärendegången gällande extra anpassningar och särskilt stöd och att ärendegången är på väg att implementeras. Enligt dem finns två blanketter som en väg in till elevhälsan, en blankett som handlar om anmälan om utredning av särskilt stöd och en blankett som handlar om sociala aspekter, exempelvis frånvaro. Den sistnämnda blanketten är inte tydlig ännu. Elevhälsan säger att eftersom de har olika bilder av hur ärendegången ser ut är rutinerna för extra anpassningar och särskilt stöd inte något som alla är överens om. Enligt elevhälsan har de inte fått in någon blankett denna termin och rutinen behöver sätta sig. Det behövs en

systematik i arbetet. Elevhälsan säger också att det är många elever som kommer bli aktuella för elevhälsan. Rektorn berättar att rutinerna gällande ärendegång till elevhälsan nu finns på papper och att nästa steg är att de ska implementeras i verksamheten. Rektorn instämmer också i att ärendegången inte är helt tydlig för lärarna och elevhälsan.

Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter samt rektorn framgår att det finns många elever som inte når lägst betyget E i sina grundskoleämnena och gymnasiekurser. Lärare säger att det finns stora stödbehov hos eleverna. En lärare säger att skolan nästan skulle kunna vara en resursskola och nämner att det bland annat finns elever med olika neuropsykiatriska funktionsvariationer, läs- och skrivsvårigheter och språkstörningar. Flera lärare säger också att det är mycket stora utmaningar kopplat till att gå ett lärlingsprogram då det kräver mycket av eleverna.

Några av de intervjuade eleverna berättar att huruvida man kan få den hjälp man behöver har att göra med vilken lärare som de har och vilken relation de har till läraren, medan andra elever säger att de upplever att de får den hjälp de behöver i undervisningen. Elever berättar att de exempelvis kan få lyssna i stället för att läsa uppgifter på nationella prov och att även i andra ämnen kan läraren läsa upp uppgifterna. Någon elev säger dock att även om de kommit överens med rektorn om att få hjälp av lärare har de inte alltid fått det. Elever berättar att man tidigare använt sig av så kallade "trafikljus" där varje pågående kurs symboliseras med grönt, gult och rött beroende på hur det går för eleven i kursen. Gult symboliserar att man riskerar betyget F medan rött betyder att man har ett F. På fråga från Skolinspektionen om de får hjälp eller stöd när de riskerar F i en kurs berättar eleverna att ligger de på gult eller rött i en kurs kan de få göra en prövning eller få uppgifter att göra, ibland kan de till exempel få ett enklare prov. En elev svarar att man inte kan få någon hjälp om man har svårt för skolarbetet eftersom det inte finns tid, en annan säger att man kan få komplettera uppgifter. Elever berättar att det tidigare funnits läxhjälp efter skoldagen men att de inte vet om det fortfarande finns då de inte har fått något schema ännu. Flera elever säger att det är upp till dem själva att ta igen det som de missat om de ligger på gult eller rött.

Intervjuade lärare berättar att det finns många elever i behov av extra anpassningar på skolan. Lärare ger som exempel att elever har behov av upplästa prov och inlästa läromedel, extra genomgångar och muntliga prov. Tidigare fick eleverna stöd ute på apl-platserna av specialpedagogen men det saknas nu. På fråga från Skolinspektionen om det finns extra anpassningar som inte kan ges, trots behov, svarar lärare att många elever som kommer till skolan är vana att sitta i små grupprum och ha tillgång till assistenter och att skolan har svårt att möta det på grund av lokalernas utformning. En lärare säger att hen kan ge alla elever det de behöver.

Läraren berättar att hen arbetar med ledning och stimulans i stället för extra anpassningar eftersom läraren annars hade behövt arbeta med extra anpassningar för nästan alla elever i klassrummet. En annan lärare säger att hen hade behövt dela gruppen men inte kan det. Enligt läraren har eleverna i gruppen behov av extra anpassningar och läraren kan inte genomföra vissa moment med alla elever samtidigt eftersom hen inte kan svara, stötta och ge eleverna det de behöver när hen har hela gruppen. Lärare berättar vidare att det finns elever som tidigare har haft en-till-en undervisning, men att man inte kan få det på gymnasiet. En annan lärare ger exempel på en elev som behöver en-till-en undervisning och säger att hen kan ge eleven mer tid när hen besöker eleven på apl, men att hen inte hinner med att ge det stödet när eleven är på skolan. En lärare berättar att i hens ämne finns ett stort behov av stöd och där måste läraren sitta med elever hela tiden och stötta. Läraren ger som exempel en elev som klarar att arbeta när läraren sitter bredvid men som inte klarar att arbeta själv när läraren går därifrån och där läraren inte har hittat en lösning att stötta eleven fullt ut. En lärargrupp säger att sitta enskilt eller i grupp är anpassningar som de inte kan ge och att det finns elever som enligt överlämningen från grundskolan har behov av sådant stöd. Dessa lärare är osäkra på om de kommer att kunna ge extra anpassningar till de elever som är i behov av det, eftersom de inte vet hur stora undervisningsgrupper de kommer att ha. Under våren fanns det några elever som hade behov av mindre sammanhang än vad de fick eftersom resurser saknades.

Elevhälsans representanter säger att det är svårt att göra en bedömning av lärarnas förmåga att ge extra anpassningar eftersom flera funktioner i elevhälsan inte arbetat så länge på skolan och då de inte har hunnit göra observationer i klassrummen. Representanter säger att det skiljer sig mellan lärare; en del lärare vill sköta saker och ting på sitt sätt alternativt inte har koll på allt kopplat till stöd, medan andra kommer till elevhälsan och vill få stöd.

Rektorn säger att i de flesta fall får de elever som har behov av extra anpassningar sina behov tillgodosedda, men inte i alla fall. Om eleverna får sina extra anpassningar eller inte beror på lärares skicklighet, erfarenhet, vana samt kunnighet. Rektorn berättar att det finns lärare som tycker att det är svårt och vill lämna över arbetet till elevhälsan väldigt snabbt. Rektorn säger vidare att det finns lärare som behöver hjälp med begreppsförståelsen och gränserna avseende extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns också lärare som behöver stöd så att de kan ge generella anpassningar till hela undervisningsgruppen. Vid kompletterande intervju säger rektorn att systemet där extra anpassningar skrivs in numera finns på plats.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

När det gäller rutiner för när lärare märker att elever, som trots extra anpassningar, inte når betygskriterierna berättar en lärargrupp att det tidigare fanns tillfällen då de träffade elevhälsan, men att undervisande lärare nu ska fylla i en blankett. En lärare säger att hen inte kommer ihåg rutinerna och en annan lärare säger att hen skapade en egen blankett förra veckan. Lärarna berättar att tidigare deltog en representant från elevhälsan i arbetslagen och tog med sig ärenden till elevhälsan och lärarna fick sedan återkoppling.

En annan lärargrupp berättar att om eleverna, trots extra anpassningar, inte når betygskriterierna, så ska de anmäla det till rektor. Några lärare säger att det heter att de gör en orosanmälan, en annan kallar det en rapport, och en tredje säger att det är en blankett. Ingen av lärarna har gjort en anmälan den här terminen. Lärare säger att inte alla elever som riskerar ett F har anmälts för då hade det blivit många elever att rapportera. Av intervjuer med dessa lärare framgår att det inte är tydligt för dem när en anmälan om utredning för särskilt stöd ska göras. En lärare berättar att de behöver prata i kollegiet om vilka extra anpassningar som fungerar men att de inte har kommit så långt ännu. En annan lärare efterfrågar klasskonferenser men vet inte om de ska ha några sådana. Läraren berättar vidare att det inte fungerar att dela information lärare emellan om elevernas extra anpassningar.

Enligt elevhälsans representanter finns en risk att lärare inte gör allting som krävs för eleverna när det gäller stöd. Exempelvis kanske lärare inte gör en anmälan om utredning av särskilt stöd, vilket enligt elevhälsan gör att det finns en risk att de inte får kännedom om att en elevs stödbehov behöver utredas. Elevhälsan berättar vidare att det finns en osäkerhet hos lärare när elevhälsan bör ta vid. Lärarna vet inte alltid när de har arbetat tillräckligt med extra anpassningar och när det är dags att koppla in elevhälsan. Representanterna säger att det inte är tydligt för lärarna när de ska göra en anmälan av behov av särskilt stöd och att de behöver arbeta med att implementera arbetet. Enligt elevhälsan har inte några anmälningar om utredning av särskilt stöd kommit in under hösten och det finns inte några obehandlade anmälningar från vårterminen att hantera.

Rektorn säger att hen tror att lärarna i de flesta fall gör en anmälan för utredning av behov av särskilt stöd när extra anpassningar inte räcker till, men att hen inte kan säga att det görs till hundra procent. Rektorn håller med om att det säkert är några lärare som behöver vägledning i när en anmälan ska göras. Vid kompletterande intervju säger rektorn att det inkommit tre anmälningar till elevhälsan, varav en elev som anmälts för utredning av särskilt stöd. Rektorn säger vidare att vid anmälan görs en bedömning av om det finns grund för att starta en utredning eller om

läraren behöver arbeta ytterligare med extra anpassningar. Rektorn säger att det borde vara fler elever som är aktuella för kontakt med elevhälsan och att de behöver arbeta mer med särskilt stöd och när det är dags att anmäla en elev för utredning av särskilt stöd.

Lärarna berättar att efter en anmälan ska elevhälsan sätta i gång en utredning. Lärarna tror dock inte att det alltid gjordes förra terminen. En lärare säger att det inte alltid startades en utredning för alla anmälningar som gick vidare till elevhälsan förra terminen.

Av inkommen dokumentation, sammanställning särskilt stöd, framgår följande: 19 elever står uppskrivna i förteckningen av särskilt stöd. Av dessa har 15 anmälts till rektorn för eventuellt behov av särskilt stöd. Utredning av elevs behov av särskilt stöd har startat i totalt 12 av dessa 19 fall. Totalt sju utredningar har inte startats, varav fyra trots att anmälan har gjorts. Fem elever har enligt förteckningen ett aktivt åtgärdsprogram trots att utredning saknas. För en elev där det kom in en anmälan i mars och det ännu inte startats en utredning säger en representant för elevhälsan att hen har försökt läsa på om eleven och att det beslutades att man skulle gå tillbaka till extra anpassningar i stället för att starta en utredning.

Vidare framgår av inkommen information samt intervjuer att det finns flera elever som inte anmälts för utredning av särskilt stöd trots uppenbar risk för att de inte ska nå betygskriterierna. Förutom eleverna i apl-gruppen (beskrivs nedan) framgår exempelvis följande: Av betygs katalogen samt individuella studieplaner framgår att flertalet elever i en årskurs på ett av programmen har fått F i flera av sina yrkeskurser. I tre av kurserna har samtliga elever förutom en fått ett F i betyg, det vill säga över 90 procent av eleverna har inte nått betygskriterierna för E. Vid granskning av dessa elevers studieplaner framgår att flera av dem också fått F i andra kurser än sina yrkeskurser. Flera elever har exempelvis fått F i alla sina betygsatta kurser under år 1, med undantag för en kurs. Ingen av dessa elever har, enligt den förteckning som Skolinspektionen fått in, anmälts till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd. Ordinarie lärare som vanligtvis undervisar i dessa kurser berättar att hen tidigare gav eleverna de stödinsatser som de behövde men när eleverna sedan hade vikarie fanns inte utrymme att ge eleverna stöd.

Som framgår tidigare i beslutet finns en grupp på skolan, apl-gruppen, där elever som av olika anledningar inte har en apl-plats för tillfället i stället får undervisning på skolan. I apl-gruppen samlas elever från samtliga program och inriktningar. Personal i gruppen är en lärare som vanligtvis undervisar i gymnasiegemensamma ämnen samt en elevassistent. Eleverna befinner sig i apl-gruppen de dagar de borde ha haft apl mellan kl 9-15. Eleverna får teoretiska arbetsuppgifter (ofta instuderingsfrågor) av sin yrkeslärare att arbeta med.

Intervjuade elever i apl-gruppen berättar att de har fått uppgifter att arbeta med, men att det har hänt att varken de själva eller den personal som befunnits sig i gruppen har haft möjlighet att hjälpa dem med uppgiften. Några elever berättar också att de inte fått uppgifter att göra och att det ibland är svårt att veta vilka uppgifter de förväntas arbeta med.

Intervjuade lärare säger att eleverna i gruppen inte har anmälts till elevhälsan för utredning av särskilt stöd. Elevhälsans representanter uppger att det finns elever i apl-gruppen som behöver stöd att hitta sin plats på ett lärlingsprogram. Det finns ingen stödresurs kopplad till gruppen men enligt elevhälsan behövs det kanske sättas in insatser för vissa elever i gruppen. Det finns också, enligt elevhälsan, elever i gruppen som inte kommer klara sina yrkeskurser. Det finns elever som kommer vara inne i apl-gruppen under en längre period och därför inte kommer kunna tillgodogöra sig de praktiska momenten som finns i yrkeskurserna. Elevhälsan svarar också ja på frågan om det i gruppen finns andra elever som har svårt att tillgodogöra sig de teoretiska delarna som de möter i apl-gruppen, som framför allt handlar om att arbeta med instuderingsfrågor utan stöd från lärare i ämnet/kursen. På fråga från Skolinspektionen om det finns elever i apl-gruppen som skulle ha anmälts till elevhälsan svarar de ja och ger exempel på två elever.

Rektorn säger att de behöver koppla på elevhälsan mer med samtal med eleverna i apl-gruppen. Rektorn bekräftar vidare att det finns elever i gruppen som borde ha anmälts för utredning av särskilt stöd. Rektorn säger vidare att de elever som går i apl-gruppen inte kommer att få godkända betyg i de kurser som är förlagda på apl utan har en förhöjd risk att få F. Det gäller exempelvis de elever som upprepat inte klarar av apl. Rektorn säger att det säkert också kan finnas elever med studiesvårigheter i apl-gruppen och för dessa elever blir det väldigt svårt att klara av de uppgifter som eleverna förväntas genomföra i apl-gruppen.

Särskilt stöd

En lärargrupp säger att de inte vet om eleverna i behov av särskilt stöd får sitt behov av särskilt stöd tillgodosett. De har inte haft kontinuitet i att prata om eleverna och de har inte heller fått information från elevhälsan. Lärare på ett program säger dock att eleverna får det särskilda stöd de behöver. Vid genomgång av elevernas åtgärdsprogram med lärare framgår att de inte känner igen samtliga elevers åtgärdsprogram och särskilda stödåtgärder. En lärargrupp säger att de elever som finns bokförda i skolans digitala system får någon form av stöd, men att de inte kan säga att alla elever får det stöd som de behöver. Det finns enligt lärare inte lokaler och resurser till det.

Elevhälsans representanter berättar att det finns över 60 så kallade "övergångshandlingar" från grundskolan för elever i år 1.

Specialpedagogen, som har deltagit i muntliga överlämningar från grundskolan, säger att hen ser att skolan kanske inte kan tillgodose de stödåtgärder som eleverna haft tidigare och tror att de behöver se över hur de kan möta behoven på andra sätt. En representant säger att hen fått signaler från elever att de inte får det stöd som de behöver, men att eleverna ibland kan ha helt orimliga förväntningar. Rektorn säger att såvitt hen vet får eleverna det särskilda stöd som är beslutat i åtgärdsprogrammen.

Åtgärdsprogram

Vid genomgång av den förteckning över samtliga elever som är aktuella för särskilt stöd och deras åtgärdsprogram framkommer följande: 19 elever står uppskrivna i förteckningen av särskilt stöd. Av dessa har 15 anmälts till rektorn för eventuellt behov av särskilt stöd. Utredning av elevs behov av särskilt stöd har startat i totalt 12 av dessa fall. Beslut om att upprätta/inte upprätta åtgärdsprogram har fattats i 15 fall. Ibland har beslut om åtgärdsprogram fattats utan att en utredning är gjord. Det saknas i fyra fall beslut om att upprätta/inte upprätta åtgärdsprogram, i två av dessa fall trots att en utredning startat och avslutats. 14 av eleverna har aktiva åtgärdsprogram. Elevhälsan uppger vid intervjun att de inte har tagit del av ovanstående förteckning.

Flera av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av handlar om att eleverna ska reducera bort kurser eller ämnen, det vill säga reducerat program. I flera fall framgår dock inte av åtgärdsprogrammet vilken specifik kurs som ska reduceras bort. Det finns också exempel på åtgärdsprogram där det anges att eleven läser ett reducerat program, men där elevens individuella studieplan anger att eleven läser ett utökat program. I några fall anges det i åtgärdsprogrammet att eleven läser ett reducerat program, men av intervjuer framgår att med benämningen reducering avses kortare dagar på apl och inte att en kurs har reducerats bort. I någon elevs åtgärdsprogram framgår att kursen matematik 1a har reducerats bort men i elevens individuella studieplan finns kursen kvar. För en annan elev anges i åtgärdsprogrammet att två kurser har reducerats bort, men enligt studieplanen är det bara en. I ett åtgärdsprogram anges att eleven har anpassad studiegång, en stödåtgärd som inte finns i gymnasieskolan.

När elevhälsan får bemöta uppgifterna i åtgärdsprogrammen säger de att det ska framgå av åtgärdsprogrammet vilka kurser som har reducerats bort och att ordet reducering verkar ha använts på olika sätt. Elevhälsan håller med om att vissa åtgärdsprogram inte stämmer överens med de individuella studieplanerna och att det ser ut som om det i vissa fall fattats beslut i åtgärdsprogram som inte verkställts. De säger vidare att det inte går att tolka det som står i åtgärdsprogrammen.

Rektorn håller med om att det i åtgärdsprogrammen behöver anges vilka kurser som reducerats bort. Rektorn håller också med om att det finns åtgärdsprogram där det inte går att förstå vad som menas. Enligt rektorn har tidigare rutiner kring åtgärdsprogram inte fungerat och framöver i beslut om reducerat program ska det framgå att beslut är taget och anledningen till beslutet. Rektorn säger att de är medvetna om att det faktum att eleverna har fått särskilt stöd bygger på deras minne. Det har dock inte fungerat tidigare, då åtgärdsprogram och studieplaner inte alltid är synkade.

Huvudmannens yttrande över tjänsteanteckningen

Av huvudmannens yttrande över tjänsteanteckningen framgår bland annat följande: Under vårterminen 2024 tillsköt huvudmannen resurser till skolan, bland annat i form av en före detta rektor med särskild kunskap kring regleringen och arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Fokus i arbetet har varit att tillsammans med skolans elevhälsa implementera regelverk gällande extra anpassningar och särskilt stöd. Av Skolinspektionens tjänsteanteckning framgår att det pågående utvecklingsarbetet behöver fortsätta och förstärkas. Rektor kommer därför att återigen gå igenom förvaltningens processer gällande extra anpassningar och särskilt stöd med lärarna och personal inom elevhälsan, bland annat för att säkerställa att alla elever, inklusive de som är på apl, som behöver särskilt stöd anmäls till rektorn. Centrala elevhälsan har fått ett särskilt uppdrag att bistå skolledningen i arbetet för det fall ytterligare stöd behövs.

Som framgår tidigare i beslutet har huvudmannen även inkommit med följande information angående den så kallade apl-gruppen: Skolan har påbörjat ett arbete med att tydliggöra elevhälsans roll i relation till apl-gruppen, som bland annat innebär att det skyndsamt upprättas en direktkontakt med elevhälsan vid avbrott från apl. Förvaltningsledningen har vidare beslutat att en rutin vid avbrott av apl ska tas fram för att säkerställa att de elever som är i behov av stöd, närvarofrämjande åtgärder och/eller studie- och yrkesvägledning hanteras skyndsamt i enlighet med gällande rutiner.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie

undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Anmälan och utredning om särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Åtgärdsprogram

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Av prop. 2013/14:160, s. 29 framgår att det är viktigt att de konkreta åtgärder som avses att vidtas med anledning av det identifierade behovet av särskilt stöd anges i åtgärdsprogrammet.

Av 9 kap. 6 § gymnasieförordningen framgår att en elev i gymnasieskolan kan befrias från undervisning i en eller flera kurser eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Ett reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram (förordning 2023:654).

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med extra anpassningar. Utredningen visar att trots att det finns många elever med stödbehov saknas fungerande, implementerade rutiner för arbetet att ge eleverna det stöd som de är i behov av. Av intervjuer med elevhälsans representanter, rektor samt elever framgår att det är beroende på vilken lärare som undervisar om eleverna ges de extra anpassningar de är i behov av eller inte. Av intervjuer med lärare framgår också att det finns elever som lärare bedömer har behov av extra anpassningar som lärarna inte kan tillgodose.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i arbetet med att anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd. Utredningen visar att alla elevers eventuella behov av särskilt stöd inte anmäls till rektor. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor framgår att det finns elever som de bedömer skulle ha anmälts för utredning av särskilt stöd men där en anmälan inte har gjorts. Det handlar exempelvis om elever i den så kallade apl-gruppen. Likaså här framgår att rutinerna för anmälan om utredning av särskilt stöd inte är implementerade, vilket gör att det finns en risk att elevers stödbehov inte uppmärksammas.

Det framgår vidare att en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd inte alltid startas när en anmälan har gjorts. Rektorn uppger att det görs en bedömning om det finns en grund för att starta en utredning när en anmälan kommit in och av inkommen dokumentation samt elevhälsans utsaga framgår att utredning inte alltid startat efter en anmälan. Det finns också elever som visserligen ges särskilt stöd men utan att elevernas behov har utretts. Det finns därmed en risk att det stöd som eleverna ges inte är adekvat utifrån deras behov.

Särskilt stöd

Vad gäller om eleverna får det särskilda stöd som framgår av ett åtgärdsprogram framkommer vissa uppgifter i intervjuer om att det finns en risk att elever inte får det stöd som de behöver. Då det inte framkommer av utredningen att det finns specifika elever som inte får det särskilda stöd som finns beslutat i ett åtgärdsprogram gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen inte bryter mot bestämmelserna i denna del.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med åtgärdsprogram. Utredningen visar att det inte alltid fattas beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram efter en utredning om

eventuellt behov av särskilt stöd. Vidare visar utredningen att åtgärdsprogrammen inte uppfyller författningarnas krav. Det framgår att flertalet åtgärdsprogram handlar om att reducera bort kurser. Om eleven följer ett reducerat program innebär det att skolan inte får utfärda en gymnasieexamen och det är därför viktigt att ett sådant beslut föregås av noggranna överväganden. Det är endast lämpligt om eleven har påtagliga studiesvårigheter och själv vill ha ett reducerat program. Om reducering beslutas behöver det framgå vilka kurser eller ämnen som reduceras bort. Det är av synnerlig vikt för att stödåtgärden ska kunna följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis kan Skolinspektionen konstatera att det finns omfattande brister i skolans arbete med att identifiera, utreda, dokumentera samt ge elever det stöd som de har behov av. Konsekvensen av att elevers behov av särskilt stöd inte alltid anmäls, utreds och dokumenteras på ett adekvat sätt gör att det föreligger en påtaglig risk för att elevers behov av särskilt stöd inte tillgodoses. Det som huvudmannen uppger i sitt yttrande över tjänsteanteckningen föranleder ingen annan bedömning då det handlar om åtgärder som ännu inte har genomförts eller gett avsedd effekt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Malmö kommuns verksamhet vid Universitetsholmens gymnasium inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Malmö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen konstaterar att det finns omfattande brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd och att dessa inte är av tillfällig art. Trots att det finns många elever med stödbehov saknas fungerande, implementerade rutiner för arbetet att ge eleverna det stöd som de är i behov av. Alla elever i behov av extra anpassningar får inte de extra anpassningar som de är i behov av. Personal anmäler inte alltid elevers behov av att utredas för särskilt stöd och det startas inte alltid en utredning efter en sådan anmälan. Det finns också elever som ges särskilt stöd men utan att elevernas behov har utretts. Det finns därmed en risk att det stöd

som eleverna ges inte är adekvat utifrån deras behov. Det fattas inte alltid beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram efter en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd och åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav. Bristerna medför att det finns en uppenbar risk att elever inte får det särskilda stöd som de behöver och har rätt till. Därutöver har huvudmannen inte rättat till samtliga brister som konstaterats i beslut den 19 december 2023. Att det kvarstår brister inom centrala områden för utbildningen, såsom det arbetsplatsförlagda lärandet samt betyg och betygssättning, är allvarligt. Skolinspektionen bedömer sammantaget att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet ska därför förenas med vite. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt.

Om Malmö kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet. Därutöver kommer frågan om det finns skäl att besluta om mer ingripande sanktioner åter att aktualiseras. I beslutet den 19 december 2023 konstaterade Skolinspektionen att bristerna i beslutet sammantaget utgjorde ett allvarligt missförhållande. Detta innebär att mer ingripande sanktioner kan bli aktuella om det uppstår nya allvarliga missförhållanden i verksamheten inom två år från det föreläggandet; detta alltså även om huvudmannen skulle ha följt föreläggandet i det nu aktuella beslutet (se 26 kap. 16b § och 17 § 2 st. skollagen).

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 3 500 000 kronor.

Avhjälpna brister

Utbildning på vård- och omsorgsprogrammet

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut den 19 december 2023 att det fanns allvarliga brister i utbildningen på vård- och omsorgsprogrammet. Bristerna avsåg arbetsplatsförlagt lärande (apl) och undervisning i och betygssättningar av kursen psykologi 1. De handledare som utsågs hade inte de nödvändiga kunskaper som motsvarade det

centrala innehållet i samtliga kurser eller delar av kurser som elevernas apl omfattade. Undervisningen i kursen psykologi 1 omfattade inte allt centralt innehåll och bedömningen av elevernas kunskaper i kursen bedömdes härav inte allsidigt utifrån betygskriterierna i ämnet psykologi.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 20 juni 2024 framgår i huvudsak följande: Universitetsholmens gymnasium är certifierad till vård- och omsorgscollege som innebär bland annat att skolenheten från och med höstterminen 2024 får tillgång till arbetsplatser för det arbetsplatsförlagda lärandet (apl) på lärlingsutbildningen på vård- och omsorgsprogrammet. Genom en obligatorisk fortbildning som vård- och omsorgscollege ger till apl-handledare så kan huvudmannen säkerställa att handledare har den kunskap som krävs. Certifieringen innebär även att skolenheten får tillgång till en dokumentbank som bland annat består av checklistor, bedömningsunderlag, matriser över kurser som ingår i utbildningen på vård- och omsorgsprogrammet. Vidare har huvudmannen genomfört en intern utbildning för samtliga yrkeslärare som undervisar på skolans lärlingsprogram gällande apl och Skolverkets handledarutbildning. Det finns ett iordningsställt metodrum på skolan där undervisning i moment i yrkeskurserna inom vård- och omsorgscollege genomförs.

Det framgår vidare av huvudmannens redovisning att från och med höstterminen 2024 finns en legitimerad och behörig lärare i psykologi. Enligt beslutade poängplaner för vård- och omsorgsprogrammet är kursen psykologi 1 skolförlagd och läsåret 2024/2025 läser elever i år 1, år 2 och år 3 kursen.

Handledares kunskaper

Elever på vård- och omsorgsprogrammet uppger att deras handledare på apl har de kunskaper som krävs. Flertalet elever i år 2 har en apl-plats inom hemtjänst och elever i år 3 har apl-plats inom psykiatri, vårdcentral eller annan öppenvård. Någon elev berättar att hen har apl på en vårdcentral och att det kommer bli svårt att möta innehållet i psykiatri samt gerontologi och geriatrik, men att hen kommer att få mer inriktade uppgifter inom kurserna som passar arbetet på vårdcentral. Elever berättar vidare att de har en apl-pärm där lärarna går igenom uppgifter som ska göras praktiskt på apl. Enligt elever ska lärarna nu göra tätare besök på deras apl-platser.

Lärare uppger i intervju att alla eleverna nu har apl-platser som är anpassade till de kurser som förlagts till apl. Lärarna säger att skolan nu är ansluten till vård och omsorgscollege och att de handledare som eleverna

har nu har gått handledarutbildning. Lärarna uppger att eleverna i år 2 och 3 kan genomföra de moment i de kurser som är förlagda till apl på de apl-platser som elever nu har.

Rektorn uppger att kurserna som är beslutade att förläggas till apl för respektive år nu stämmer överens med det eleverna kan göra på sina apl-platser. Rektorn uppger att arbetet med att se till att handledarna har de kunskaper som krävs har skett dels genom certifieringen av vård- och omsorgscollege dels genom att träffa handledarna och dels genom att handledarna lämnar in sina handledarbevis. Rektorn uppger att eleverna på vård- och omsorgsprogrammet har apl-platser. Eleverna i år 1 är främst på äldreboende. När rektorn får bemöta uppgifterna om att det är svårare för elever som nu läser gerontologi och geriatrik att möta det centrala innehållet i kursen när de har sin apl på LSS-boenden och vårdcentraler, svarar rektorn att hen inte har fått någon information om att det ska vara något bekymmer och att de ska se till att eleverna får den utbildning de ska ha.

Undervisning i och betygssättning av kursen psykologi 1

Av intervjuer med lärare och rektorn samt av beslutade poängplaner som huvudmannen har inkommit med framgår att eleverna i år 1, 2 och 3 på vård- och omsorgsprogrammet läser kursen psykologi 1 innevarande läsår och att kursen inte är förlagd till apl. Elever på vård- och omsorgsprogrammet uppger att de skulle ha läst kursen psykologi 1 förra läsåret men att de läser kursen innevarande läsår. Rektorn uppger att hen beslutat att ändra i poängplanerna och flyttat kursen till läsåret 2024/2025 för samtliga elever på programmet för att se till eleverna får undervisning i hela det centrala innehållet i kursen psykologi 1 och att det finns ett underlag för bedömning som omfattar samtliga betygskriterier i kursen. Rektorn uppger att det nu finns en legitimerad och behörig lärare i psykologi som ansvarar för undervisningen. Lärare uppger att undervisningen för eleverna i år 1 har startats och att undervisningen för elever i år 2 och 3 startar när eleverna är tillbaka från sin apl. Enligt undervisande lärare kommer kursens undervisning omfatta hela det centrala innehållet.

Rättslig reglering

Handledares kunskaper

Enligt 4 kap. 14 § gymnasieförordningen ska det för en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitats som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.

I samband med införandet av bestämmelse om utbildningskontrakt i skollagen gjorde regeringen vissa uttalanden kring handledarens kompetens vad gäller lärlingsutbildning. Av förarbetena framgår att handledarens kompetens är avgörande för den gymnasiala lärlingsutbildningen. Kompetensen handlar dels om djup och bredd i yrkeskunskaperna, dels om kunskap om lärlingsutbildningens förutsättningar, t.ex. de mål och kunskapskrav som finns för den gymnasiala lärlingsutbildningen. Skolhuvudmän har ett stort ansvar när det gäller att tillse att handledarna har den kompetens och erfarenhet som krävs för uppdraget. (prop. 2010/11:104, s. 21)

Undervisning i och betygssättning av kursen psykologi 1

I skollagen och gymnasieförordningen anges de nationella programmen i gymnasieskolan samt respektive programs innehåll och omfattning samt inriktningar (16 kap. 5 § skollagen och bilaga 2 till skollagen, 4 kap. 1 § gymnasieförordning och bilaga 1 till gymnasieförordningen). För varje nationellt program finns examensmål som innehåller mål för programmet (16 kap. 6 § skollagen, förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program).

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen², 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår betygskriterier för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

Av ämnesplanen för ämnet psykologi (SKOLFS 2010:92) framgår att ämnet psykologi behandlar olika sätt att förstå och förklara mänskliga beteenden, känslor och tankar utifrån olika psykologiska perspektiv. Vidare framgår att undervisningen i kursen psykologi 1 (kurskod PSKPSY01) ska behandla centralt innehåll i form av psykologins historiska framväxt och i samband med det behandla psykoanalysens och behaviorismens tidiga förklaringar av mänskliga beteenden, känslor och tankar. Undervisningen ska vidare behandla centralt innehåll i form av kognitionspsykologi, biologisk psykologi och socialpsykologi samt dessa psykologiska perspektivs tillämpningar. Av ämnesplanen framgår vidare att undervisningen i kursen psykologi 1 ska behandla centralt innehåll kring verklighetsuppfattningar och självbilder, hur de påverkas och formas, samt psykisk hälsa och ohälsa med betoning på stress och stresshantering samt kris och krishantering.

² Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs, efter genomfört gymnasiearbete och examensarbete och i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan (15 kap. 22 § skollagen)³.

Som betyg för godkända resultat på en kurs ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F. Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg (15 kap. 24 § skollagen).

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för varje kurs respektive målen för gymnasiearbetet eller examensarbetet. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs, och beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen kunskaper (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande apl-handledares kunskaper samt undervisningen i och betygssättning av kursen psykologi 1. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandena följts i denna del och att bristerna inom området är avhjälpade. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utbildning på introduktionsprogram

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut den 19 december 2023 att elever på introduktionsprogram inte fick den undervisning de har rätt till då undervisningen i grundskoleämnet matematik inte utgick från kursplanen i detta ämne utan från ämnesplanen för gymnasiekursen matematik 1a.

³ Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i gymnasieskolan ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 20 juni 2024 framgår i huvudsak följande: Rektorn har under vårterminen 2024 följt upp att undervisningen i grundskolans matematik följer rätt kursplan. Lärare som ansvarar för undervisningen i grundskolans matematik och matematik 1a har upprättat två olika planeringar och det finns två separata undervisningsgrupper för respektive kurs. Även undervisningens läromedel är anpassade till respektive kurs. Från och med höstterminen 2024 kommer det att finnas en förstelärare i matematik på skolenheten.

Övrig utredning

Rektorn uppger i intervju att det finns nya lärare som undervisar i matematik på skolenheten. Rektorn och lärare uppger i intervjuer att elever som läser grundskolans matematik nu undervisas i en egen undervisningsgrupp och att dessa elever inte läser gymnasiekursen matematik 1a förrän de fått ett godkänt betyg i grundskolans matematik. Rektorn och lärare säger att det är skolans förstelärare som ansvarar för planeringen av grundskolans matematik. Vidare uppger såväl rektorn som lärare att de använder olika läromedel som är anpassade för grundskolans matematik respektive gymnasiekursen matematik 1a.

Rättslig reglering

I skollagen anges att gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper. Enligt skollagen ska utbildningen i gymnasieskolan i huvudsak bygga på de kunskaper eleverna fått i grundskolan eller i motsvarande utbildning (15 kap. 2 § skollagen).

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs, efter genomfört gymnasiearbete och examensarbete och i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan (15 kap. 22 § skollagen).

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår

betygskriterier för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

I ämnesplanen för ämnet matematik (SKOLFS 2010:261) framgår bland annat ämnets syfte samt vilket centralt innehåll som undervisningen i kursen matematik 1a (kurskod MATMAT01a) ska omfatta och vilka betygskriterier som elevernas kunskaper ska bedömas utifrån. Av ämnesplanen framgår även att kursen matematik 1a bygger på de kunskaper grundskolan ger eller motsvarande.

I skollagen och skolförordningen (2011:185) anges vilka ämnen som undervisningen i grundskolan ska omfatta (skollagen 10 kap. 4 §) samt att det av förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22) framgår kursplaner för grundskolans ämnen och att kursplanerna kompletteras av bland annat betygskriterier (9 kap. 1 § skolförordningen).

I kursplanen för ämnet matematik i grundskolan (SKOLFS 2010:37, kurskod GRGRMAT01) anges ämnets syfte, centrala innehåll samt betygskriterier. Av det centrala innehållet för årskurs 7-9 framgår att undervisningen bland annat ska behandla taluppfattning och tals användning, geometri, samband och förändring, samt problemlösning.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande utbildning på introduktionsprogram. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i denna del och att bristen inom området är avhjälp. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kurser förlagda till apl

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut den 19 december 2023 att elevernas apl inte omfattade de kurser som enligt rektorns beslut skulle förläggas till apl. Bristen avsåg att elevernas apl inte i någon del omfattade kursen psykologi 1 eller andra gymnasiegemensamma ämnen trots att delar av dessa kurser enligt beslut var förlagda till apl.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 19 juni 2024 framgår i huvudsak följande:

Huvudmannens poängplaner för samtliga utbildningar på skolans lärlingsprogram har reviderats. Inför höstterminen 2024 kommer rektorn fatta beslut om att hela eller delar av kurser ska förläggas till apl samt hur fördelningen över läsåret kommer göras. Ett sådant beslut kommer att fattas inför varje läsår. Huvudmannen har inkommit med ett sådant beslut inför höstterminen 2024/2025. Av huvudmannens redovisning framgår även att inga gymnasiegemensamma ämnen kommer förläggas till apl från och med höstterminen 2024. För varje program finns det framtaget en planering för de kurser som förläggs till apl. Dessa planeringar finns i en handledarpärm som handledarna på apl-platserna får. Av informationen i pärmen framgår vilka kurser, innehåll och moment som planerats under specificerade apl-veckor.

Övrig utredning

Av beslutade poängplaner som huvudmannen inkommit med framgår bland annat vilka kurser som är förlagda till apl, hur mycket undervisningstid per kurs som fördelas till apl samt hur mycket undervisningstid som är skolförlagd. Av poängplanerna samt av intervjuer med elever, lärarna och rektorn framgår att kurserna i gymnasiegemensamma ämnen inte längre ligger utlagda på apl. Som framgår av sidan 31 i detta beslut är nu kursen psykologi 1 helt skolförlagd. Av intervjuer med rektorn och lärare samt av inkommen komplettering framgår att delar av yrkeskurser som eleverna väljer som individuellt val ligger utlagda på apl men kurser i gymnasiegemensamma ämnen som väljs inom ramen individuellt val, så som exempelvis kurserna matematik 2a och idrott och hälsa 2 är helt skolförlagda.

Rättslig reglering

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande att apl genomförs i de kurser och i den omfattningen som rektorn fattat beslut om. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i denna del och att bristen är avhjälpd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Redovisning av den garanterade undervisningstiden**Skolinspektionens tidigare beslut**

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut den 19 december 2023 att huvudmannen inte kunde redovisa hur eleverna fick sin garanterade undervisningstid tillgodosedd, varken fördelat på kurs eller per program.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen*Huvudmannens redovisning*

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 19 juni 2024 framgår i huvudsak följande: Huvudmannen har gått igenom och fattat beslut om nya poängplaner för samtliga lärlingsutbildningar på skolenheten. Av poängplanerna framgår antalet undervisningstimmar och hur undervisningstiden fördelas över läsåren. Då hälften av lärlingsutbildningen genomförs på arbetsplatsförlagt lärande (apl) framgår även denna fördelning. Beslutet har delegerats till rektorn och huvudmannen har inkommit med utdrag ur nämndens delegationsordning. Av poängplanerna framgår vidare vilka kurser som ingår i respektive utbildning samt hur undervisningstimmar för varje kurs fördelas. Inför läsåret 2024/2025 kommer rektorn att schemalägga undervisningstiden utifrån de uppdaterade poängplanerna. Vid beräkning av undervisningstid förlagd till apl motsvarar varje vecka på apl 23 timmars garanterad undervisningstid. Vid ordinarie lärares frånvaro undervisar annan personal eller vikarier för att se till att inte schemalagd lektionstid försvinner.

Övrig utredning

Huvudmannen har den 19 juni, den 29 augusti, den 25 september samt den 17 och 18 oktober 2024 inkommit med reviderade och beslutade poängplaner för de lärlingsutbildningar som finns på skolenheten. Av poängplanerna framgår att beslutade undervisningstimmar per kurs motsvarar den poäng som kursen omfattar.

Skolinspektionen har den 25 juni 2024 begärt kompletterande uppgifter av huvudmannen angående hur mycket undervisningstid som elever som

höstterminen 2024 börjar i år 2 och år 3 hittills har fått. Huvudmannen inkom med en redovisning den 29 augusti 2024. Av redovisningen framgår hur många undervisningstimmar som elever i nuvarande år 2 respektive år 3 totalt har fått per program samt hur fördelningen av undervisningstid mellan apl och skolförlagd undervisning ser ut. Det framgår dock inte av redovisningen vilken inriktning på respektive program som avses. På frågan hur de har kommit fram till den redovisade undervisningstiden för varje program svarar rektorn att de har utgått från undervisningstimmar som anges i poängplanerna när de beräknat den redovisade undervisningstiden och att en 100 poängskurs motsvarar 100 undervisningstimmar. Rektorn säger att då det är många inriktningar på programmen på lärlingsutbildningarna så har de inte redovisat alla till Skolinspektionen, utan en inriktning på respektive program. Rektorn uppger vidare att de utgår från beslutade poängplaner vid fördelning av undervisningstiden och att schemat läggs efter det. Rektorn säger att schemat inte är lagt för hela innevarande läsår men det finns ett schema fram till höstlovet vecka 44 och att de har fått ett utkast av schemaläggaren där det framgår den undervisningstid som är utlagd samt en uträkning av hur mycket "plus-" respektive "minustid" som återstår att lägga ut i schemat och som behöver justeras kommande schemaperiod.

Vidare har Skolinspektionen den 18 september 2024 begärt kompletterande uppgifter avseende antalet apl-dagar för elever i år 1, 2 och 3 för läsåret 2024/2025, aktuella scheman, samt en sammanställning över den tid som kvarstår att schemalägga. Huvudmannen inkom med kompletterande uppgifter den 25 september och den 30 september 2024. Då Skolinspektionen utifrån det underlag huvudmannen inkommit med inte kunde göra en bedömning av om bristen var avhjälpt eller inte begärde Skolinspektionen den 10 oktober ytterligare en kompletterande redovisning av hur mycket undervisningstid som eleverna i år 2 och 3 på varje program och inriktning hittills har fått fram till läsårstart 2024/2025, en redogörelse för hur huvudmannen har kommit fram till den redovisade undervisningstiden samt de underlag som legat till grund för uträkningen. Huvudmannen inkom den 17 och 18 oktober 2024 med en sådan redovisning och redogörelse.

Av huvudmannens kompletterande redovisning som inkom den 17 oktober 2024 framgår hur många undervisningstimmar som elever i nuvarande år 2 respektive år 3 totalt har fått per program och inriktning. Huvudmannen har även inkommit med nya reviderade poängplaner. Det framgår av huvudmannens redogörelse att sedan Skolinspektionens besök på skolan har arbetet fortsatt med planering och schemaläggning. Det har då visat sig att den tid som tidigare redovisades till Skolinspektionen i augusti inte var korrekt vad gäller framför allt tid som lagts ut på apl för de två föregående årskurserna. Därför har huvudmannen reviderat poängplanerna på nytt.

Det framgår vidare att beräkningen av den redovisade undervisningstiden har gjorts genom att jämföra poängplaner med tidigare scheman samt hur mycket tid som lagts ut och korrigerats i skolans frånvarosystem och därefter har det gjorts en bedömning av mycket tid som faktiskt har lagts ut. Huvudmannen inkom med ytterligare kompletterande information och beräkningsunderlag den 18 oktober 2024 i form av schema från tidigare läsår samt en rapport med tidsammanställning som bland annat avser schemalagd tid för respektive kurs. Huvudmannen inkom även med en mall som huvudmannen i framtiden ska använda för att dokumentera avvikelser från planeringen vid Universitetsholmens gymnasium så att extra tid kan lägga ut.

Rättslig reglering

En äldre lydelse av 16 kap. 18 § skollagen ska enligt övergångsbestämmelser alltså tillämpas på utbildningar som påbörjats tidigare än höstterminen 2023. Enligt den lydelsen gäller att elever på yrkesprogrammen har rätt till minst 2 430 undervisningstimmar om 60 minuter per elev (garanterad undervisningstid). För elever som läser på utbildningar som påbörjats höstterminen 2023 eller senare gäller att den garanterade undervisningstiden för elever på yrkesprogram som omfattar 2 800 gymnasiepoäng är 2 720 undervisningstimmar och för yrkesprogram som omfattar 2 700 gymnasiepoäng är 2 625 undervisningstimmar.

Av bilaga 1 till skollagen framgår att barn- och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, försäljnings- och serviceprogrammet, hotell- och turismprogrammet, industritekniska programmet, naturbruksprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet är yrkesprogram.

Av bilaga 2 till skollagen framgår att barn- och fritidsprogrammet, hotell- och turismprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet omfattar 2 700 gymnasiepoäng samt att övriga yrkesprogram från höstterminen 2023 omfattar 2 800 gymnasiepoäng för de elever som påbörjar utbildningen då.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid.

Av 4 kap. 22 § gymnasieförordningen framgår att för nationella program i gymnasieskolan beslutar huvudmannen om antalet undervisningstimmar för varje kurs, varje ämnesområde och gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren. Huvudmannen ska redovisa hur eleven har fått sin garanterade undervisningstid.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att huvudmannen nu bryter mot författningarnas krav vad gäller redovisning av den garanterade undervisningstiden. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i denna del och att bristen inom området är avhjälp. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt beaktande av nationella prov**Skolinspektionens tidigare beslut**

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut den 19 december 2023 att resultatet på de nationella proven inte alltid beaktades vid betygssättningen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen*Huvudmannens redovisning*

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 19 juni 2024 framgår i huvudsak följande: Huvudmannen har inkommit med en redovisning av elever som gjort nationella prov i matematik under vårterminen 2024, vad de har fått för betyg på det nationella provet respektive på den kurs för vilket provet gjordes samt analys av eventuella avvikelser mellan prov och kursbetyg. Rektor har också gett information till lärare angående dokumentation av avvikelser mellan provbetyg och betyg.

Övrig utredning

Av intervju med elever framgår att eleverna har fått information om att det nationella provet har betydelse för betyget i kurserna. Eleverna ger också i intervjun exempel på hur resultatet på det nationella kursprovet antingen gett dem ett högre eller lägre betyg i relation till vad de presterat innan.

Lärarna som undervisar i kurser med nationella prov säger i intervjun att de särskilt beaktar det nationella provresultatet vid betygssättningen. En lärare säger att det nationella provet är viktigare än andra prov under kursens gång. En lärare berättar att hen alltid tittar på eventuella avvikelser mellan det nationella provresultatet och satta betyg, men har inte sett några stora avvikelser.

Av intervju med rektorn samt lärare framgår att lärare nu skriftligen ska motivera om de sätter ett annat betyg än det nationella provbetyget. Rektorn säger att de nu har en bättre bild av relationen mellan betyg och resultat på nationella prov efter flera samtal och diskussioner i lärargrupper kring detta. Avvikelserna är inte heller så stora numera.

Av inkommen statistik till Skolinspektionen framgår att avvikelserna mellan nationella provbetyg och satta betyg under våren 2024 har varit små. Skolinspektionen har också tagit del av en sammanställning av vilka elever som gjort nationella prov i matematik under vårterminen 2024 samt vilket provbetyg eleverna har fått. I de fall elevens kursbetyg avvikit från resultatet finns angivet på vilka grunder så har skett.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 25a § skollagen framgår att vid betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande att särskilt beakta resultatet av nationella prov. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i denna del och att bristen inom området är avhjälpt. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utbildningens innehåll på nationella program

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut den 19 december 2023 att det fanns brister i utbildningens innehåll på Malmö Lärlingscenter. Skolinspektionens utredning visade att elever som tagit examen från bygg- och anläggningsprogrammet inriktning plåtslageri inte hade fått föreskrivna inriktningkurser då kursen ventilationsplåtslageri 1 inte ingick i elevernas utbildning. I examensbevisen för elever som tagit examen från naturbruksprogrammet angavs felaktiga inriktningar. Vidare hade dessa elever inte heller fått föreskrivna inriktningkurser då varken kursen fordon och redskap eller sällskapsdjur ingått i deras utbildning. Vidare hade elever på naturbruksprogrammet fått betyg i både kursen körning 1 och trav 1 trots att dessa inte tillsammans kan ingå i elevernas examen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkom till Skolinspektionen den 19 juni 2024 framgår att huvudmannen gått igenom samtliga poängplaner på Malmö Lärlingscenter (inklusive bygg- och anläggningsprogrammet och naturbruksprogrammet) och reviderat dessa

för att säkerställa att de överensstämmer med Skolverkets programstruktur för respektive program. Därtill har skolan gått igenom samtliga elevers individuella studieplaner för att säkerställa att även dessa stämmer överens med huvudmannens reviderade poängplaner. I poängplanen för bygg- och anläggningsprogrammet inriktning plåtslageri har ventilationsmontering 1 som inriktningskurs ersatts med ventilationsplåtslageri 1 som inriktningskurs. Kursen ventilationsplåtslageri 1 är i poängplanen förlagd till år 3. Vad gäller poängplanen för naturbruksprogrammet inriktning hästhållning ingår fordon och redskap som inriktningskurs. Kursen är förlagd till år 1. Vad gäller samma program, inriktning djurvård ingår inriktningskursen sällskapsdjur 1 i poängplanen. Även denna kurs är förlagd till år 1. Vad gäller kursen körning 1 på naturbruksprogrammet inriktning hästhållning så har den tagits bort i huvudmannens reviderade poängplan då eleverna i stället läser kursen trav 1 som programfördjupning. Denna kurs är förlagd till år 2.

Bygg- och anläggningsprogrammet

Av inlämnade poängplaner för bygg- och anläggningsprogrammet inriktning plåtslageri framgår att kursen ventilationsplåtslageri 1 nu ingår som inriktningskurs för samtliga elever och är förlagd till år 3. Samtliga individuella studieplaner för eleverna innehåller också kursen ventilationsplåtslageri 1 som inriktningskurs. Vårterminen 2024 har ingen elev på skolan tagit examen på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning plåtslageri.

Naturbruksprogrammet

Av inlämnade poängplaner för naturbruksprogrammet inriktning hästhållning framgår att kursen fordon och redskap ges som inriktningskurs i år 3 för samtliga elever. Övriga föreskrivna inriktningskurser inom hästhållning ges också. Kursen körning 1 ges inte. Kursen trav 1 ges som programfördjupning i år 2.

Av poängplanerna för naturbruksprogrammet inriktning djurvård framgår att nu ingår inriktningskursen sällskapsdjur 1 i utbildningen.

Vårterminen 2024 har två elever på skolan tagit examen från naturbruksprogrammet. Av examensbeviset framgår att eleverna läst inriktningen hästhållning. Eleverna har fått betyg i kursen fordon och redskap. Examensbevisen innehåller betyg i kursen trav 1 men inte betyg i kursen körning 1.

Rättslig reglering

Enligt 4 kap. 1 § gymnasieförordningen består ett nationellt program inom gymnasieskolan bland annat av gymnasiegemensamma ämnen, programgemensamma ämnen och i förekommande fall för inriktningen

gemensamma karaktärsämneskurser. Bestämmelser om utbildningens omfattning finns i bilaga 1 till förordningen.

Av denna bilaga (2022:1105) framgår att de nationella inriktningarna på bygg- och anläggningsprogrammet är anläggningsfordon, husbyggnad, mark och anläggning, måleri samt plåtslageri. Av Skolverkets föreskrifter om kurser för bygg- och anläggningsprogrammet (SKOLFS 2010:39) framgår att i inriktningen plåtslageri ska kurserna plåtslageri-grunder, plåtslageriprocessen samt ventilationsplåtslageri 1 ingå.

Av bilaga 1 till gymnasieförordningen framgår vidare att de nationella inriktningarna på naturbruksprogrammet är djurvård, hästhållning, lantbruk, skogsbruk, naturturism samt trädgård. Av Skolverkets föreskrifter om kurser för naturbruksprogrammet (SKOLFS 2010:46) framgår att i inriktningen hästhållning ska bland annat kursen fordon och redskap ingå. Vidare framgår att i inriktningen djurvård ska bland annat kursen sällskapsdjur 1 ingå.

Av Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet ridning och körning i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå (SKOLFS 2014:73) framgår att betyg i kursen körning 1 inte kan ingå i elevens examen tillsammans med betyg i kursen trav 1.

Av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:145) om utformningen av examensbevis efter nationella program i gymnasieskolan framgår att examensbevis bland annat ska innehålla uppgifter om namn på den nationella inriktning som eleven genomgått.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande utbildningens innehåll på nationella program, i de delar som bristerna avsåg. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i dessa delar och att bristerna är avhjälpda. Ärendet ska därför avslutas vad avser utbildningens innehåll på nationella program.

X Sofie Lindén

Beslutsfattare

Signerat av: Sofie Lindén

X Jenny Fahlman

Föredragande

Signerat av: Jenny Fahlman

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Johanna Oskarsson Abrahamsson, enhetschef Therese Nilsson och regionjurist Maria Nyman medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet i stället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.